

Til: Byrådet for byutvikling i Bergen kommune

Oslo, 01. juli 2024

Behold Byarkitekten i Bergen!

En samlet arkitektstand i Norge, representert ved Arkitektbedriftene i Norge (AiN), Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening (NIL), Norske landskapsarkitekters forening (NLA), Arkitektenes fagforbund (AFAG) og Norske arkitekters landsforbund (NAL) ber om at Byrådet beholder Byarkitekten i Bergen.

Som landsdekkende organisasjoner er vi svært opptatt av å formidle hva betydningen av bygde omgivelser har for livskvalitet og økt verdiskapning i samfunnet.

Det har vært økonomiske begrunnelser for forslaget om nedleggelse. Vi mener at kostnadene ved å beholde Byarkitekten relativt sett er beskjedne samtidig som de negative konsekvensene ved en nedleggelse vil bli høyere.

Vi opplever at interessen for god arkitektur og stedsutvikling aldri har vært større. Samtidig er forventningene fra både innbyggere og folkevalgte økende når det gjelder involvering og påvirkningsmulighet, spesielt i tidligfase av større byutviklingsprosjekter.

Bergens opprettelse av Byarkitekten er et nasjonalt forbilde og noe å være stolt av. Mange kommuner har opprettet sine byarkitekter basert på erfaringene fra Bergen, som Trondheim, Stavanger, Indre Østfold, m.fl.

Som uavhengig etat har Byarkitekten en viktig rolle som brobygger mellom innbyggere, folkevalgte, utviklere og plan- og bygningsetaten. Det i seg selv mener vi er en forutsetning for å få til gode byutviklingsprosesser. Byarkitekten bidrar til økt arkitektonisk kvalitet og bærekraftig utvikling i Bergen, og er dermed med på sikre fremtidige verdier for innbyggerne.

Innretningen av Byarkitekten er et svært godt forbilde for hvordan arkitektur skal forvaltes. Gjennom åtte år som egen, uavhengig etat uten vedtaksmyndighet, kan man vise til svært gode resultater (evaluering fra Asplan Viak oktober 2023).

Byarkitekten har dessuten en nøkkelrolle i å forankre det økende engasjementet hos arkitekter, utviklere og i befolkningen for øvrig.

Vi mener at tidspunktet er riktig for økt satsning på arkitektur heller enn nedleggelse av etaten. Vi behøver en tydelig politisk satsing på arkitektur som viktig faktor i samfunnsbyggingen. Byarkitekten bør gis et tydelig mandat til å løfte dette fokuset.

Vi mener det er viktig å opprettholde:

- Byarkitekt med uttalelsesmyndighet som bidrar til økt kunnskap om byutvikling og arkitektur.
- Innovasjonsprogrammer som FutureBuilt og Bopilot Bergen fordi de produserer gode referanseprosjekter som kan bidra til å nå målene for bærekraftig samfunnsutvikling.
- Et sterkt og kompetent fagmiljø som kan gi forvaltning og politikere best mulig beslutningsgrunnlag.

Vi mener det kan gjøres forbedringer ved å:

- Gjennomføre en tydelig rolleavklaring mot planavdeling i plan og byggesaker som kan formidles til brukere (arkitekter/utbygger/m.m.). Om byarkitekten skal fortsette som uttalepart etter samme modell som Byantikvaren, mener vi det bør tilbys veiledningsmøte med referat.
- At Byarkitekten bør brukes som en næringspolitisk rådgiver i byutviklingssammenheng for å kunne bidra til å formidle ønsket merverdi i plan og byggeprosjekter. Byarkitekten kan bidra til at politiske og faglige ambisjoner når ut til dem som arbeider med byutvikling.
- Videreutvikle en koordinerende rolle mellom offentlige etater for å sikre en helhetlig byutvikling.
- Bidra til formidling og opplysning om verdien av arkitektur til allmenheten.
- Vise politisk vilje til å gi Byarkitekten en fri og tydelig stemme og en utvidet fullmakt til å jobbe tverrseksjonelt og ha offentlig/privat samarbeid.

Bergen har fått bred nasjonal oppmerksomhet for å være en ambisiøs og progressiv kommune gjennom Byarkitekten.

Vi frykter at en nedleggelse av satsning på arkitektur og byutvikling vil føre til et svekket omdømme for Bergen, og vil også kunne få negative konsekvenser på et nasjonalt nivå.

AiN, Arkitektbedriftene i Norge

NAL, Norske arkitekters landsforbund

NIL, Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening

NLA, Norske landskapsarkitekters forening

AFAG, Arkitektenes fagforbund